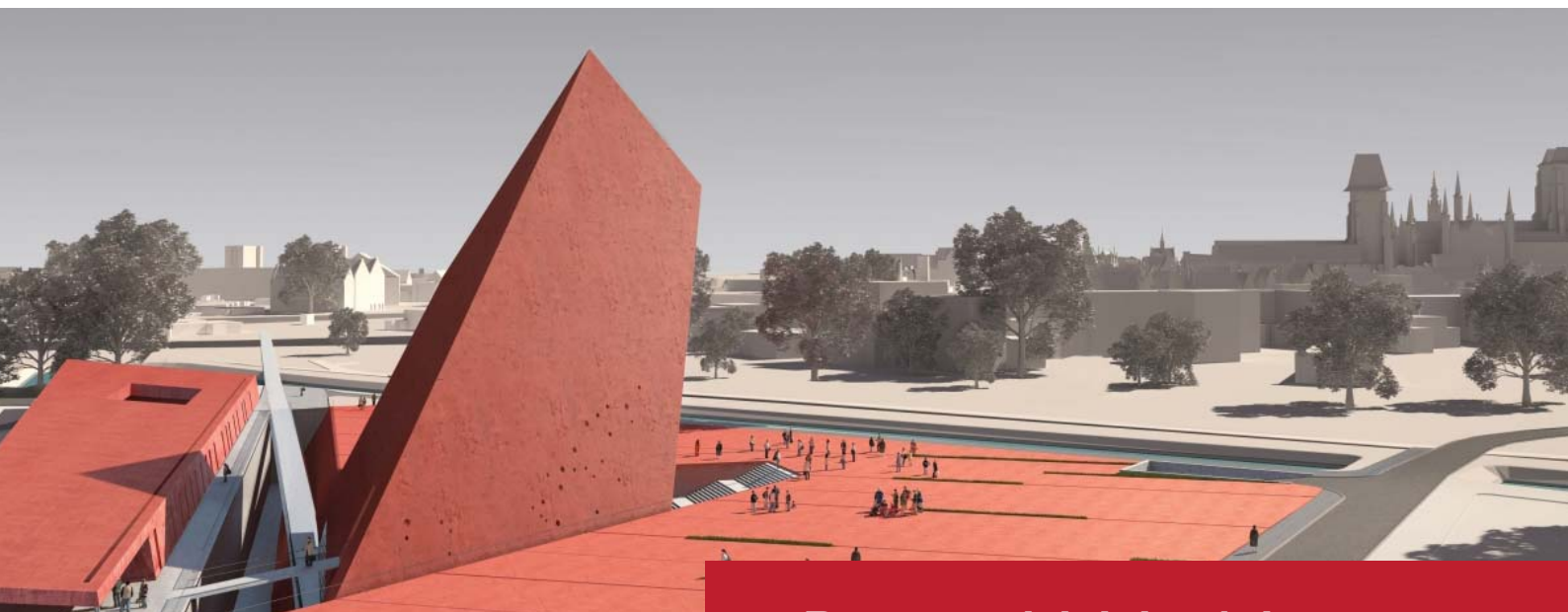

Raport z działalności Muzeum II Wojny Światowej za rok 2010

Muzeum II Wojny Światowej

**Raport z działalności
Muzeum II Wojny Światowej
za rok 2010**

.....
G d a ń s k 2 0 1 1

”

Muzeum Drugiej Wojny Światowej stanie się unikalną i mocną w wyrazie ikoną. Jako uniwersalna instytucja, upamiętniająca historię Drugiej Wojny Światowej, o której nie wolno nam zapomnieć, będzie nowym symbolem, który wpisze się w serca mieszkańców Gdańska, Polski i Europy.

Daniel Libeskind

Spis treści

Muzeum II Wojny Światowej – założenia programowe i misja	7
Najważniejsze informacje	13
Konkurs architektoniczny	21
Prace nad wystawą główną	27
Zbiory	29
Wystawy czasowe	33
Działalność naukowa i edukacyjna	37
Patronat Parlamentu Europejskiego	46
Inne przedsięwzięcia	47

Prof. dr hab. Paweł Machcewicz, dyrektor Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku

Takie Muzeum nie powstało jeszcze w żadnym kraju. Chcemy, by doświadczenia różnych narodów spotkały się w jednym miejscu. Da to szansę na lepsze rozumienie siebie nawzajem, bez przekreślania różnic, które nas ukształtowały. Bo przecież skutki drugiej wojny światowej w wielu wymiarach trwają do dziś, wpływają na przebieg granic, relacje między narodami, sposoby myślenia.

Muzeum II Wojny Światowej powinno włączyć do europejskiej i światowej pamięci doświadczenia Polaków i innych narodów Europy Środkowo-Wschodniej, pod wieloma względami odmienne od losów zachodnich Europejczyków. Jest ważne, by przypominać, że Polska padła ofiarą dwóch agresorów i okupantów oraz że dla tej części Europy druga wojna tak naprawdę skończyła się dopiero w 1989 roku, kiedy upadek Żelaznej Kurtyny przekreślił jej konsekwencje. Mamy nadzieję, że Muzeum w znacznym stopniu połączy różne fragmenty pamięci o drugiej wojnie, do tej pory często oddzielne.

Powinniśmy nade wszystko zachować dla kolejnych pokoleń pamięć o wojennych cierpieniach i zbrodniach, ale także o oporze, bohaterstwie, a często po prostu przyzwoitości, okazanych w godzinie próby przez miliony zwykłych ludzi. To najbardziej uniwersalne i aktualne przesłanie Muzeum.

Paweł Machcewicz
Dyrektor Muzeum II Wojny Światowej

Ryszard Pajewski na ruinach Warszawy, wrzesień 1939, fot. Julien Bryan, United States Holocaust Memorial Museum

Muzeum II Wojny
Światowej – założenia
programowe i misja

(...) historia militarna
stanowiąc będzie jedynie tło narracji
o życiu codziennym cywilów
i żołnierzy, terrorze okupacyjnym,
o takich zjawiskach jak:
ludobójstwo, opór wobec okupanta,
dyplomacja i wielka polityka.

Choć od wybuchu II wojny światowej minęło ponad 70 lat, w Europie nie było dotąd muzeum, które w sposób całościowy ukazywałoby przebieg i charakter tego konfliktu. Nic więc dziwnego, że inicjatywa utworzenia takiej placówki spotkała się z powszechnym zainteresowaniem i wywołała żywe debaty. Za granicą z wyraźną życzliwością przyjęto, że instytucja taka powstanie w Polsce – która jako pierwsza stawiała zbrojny opór ekspansji Hitlera, i że zlokalizowana zostanie ona w Gdańsku, w mieście, które odegrało tak wielką rolę w genezie i początkach wojny.

Jednym z głównym celów Muzeum jest pokazanie doświadczenia wojennego Polski i innych krajów Europy Środkowo-Wschodniej, pod wieloma względami odmiennego i mało znanego w Europie Zachodniej i w krajach pozaeuropejskich.

Zasadniczy nacisk położony zostanie na losy jednostek, społeczności i narodów, a historia militarna stanowić będzie jedynie tło narracji o życiu codziennym cywilów i żołnierzy, terrorze okupacyjnym, o takich zjawiskach jak: ludobójstwo, opór wobec okupanta, dyplomacja i wielka polityka. Takie podejście oddaje wyjątkowość doświadczenia II wojny, w której największe ofiary poniosła ludność cywilna.

Warszawa, wrzesień 1939, fot. Julien Bryan, USHMM

Muzeum ukaże wojenne doświadczenia Polski w szerokim kontekście europejskim i światowym. Będzie uwzględniać także losy innych narodów. Doświadczenie tej wojny należy do najważniejszych, jakie stały się udziałem ludzkości, do dzisiaj wpływa na naszą współczesność – na dzisiejszy kształt świata i Europy, ale także na system powszechnie uznawanych wartości. Muzeum powinno przekazywać to najważniejsze przesłanie kolejnym pokoleniom. Jak bowiem powiedział prof. Władysław Bartoszewski, były żołnierz Armii Krajowej: „Wojna była niewypowiedzianie, infernalnie wręcz straszna, ale doświadczenie walki o wolność było zarazem niewypowiedzianie wspaniałe i piękne. Chciałbym więc, aby młodzi Europejczycy zwiedzający za parę lat Muzeum II Wojny Światowej opuszczali je z przekonaniem, że o swoje ideały warto walczyć” (cyt. za „Przegląd Polityczny” 2008, nr 91/92).

Komendant Okręgu Wileńskiego Armii Krajowej Aleksander „Wilk” Krzyżanowski odznacza: srebrnym Krzyżem Zasługi z Mieczami „Szczerbca”, Krzyżami Walecznych: „Lanceta”, „Burego”, „Okonia”, „Burzę”, „Rekina”, „Dłuższego”, z albumu AK Wilno Trzecia Brygada „Szczerbca”, oprac. Olgierd Christa „Noc”, Jerzy Ossowski „Osa”, marzec 1944, Turgiele

Najważniejsze
informacje

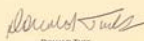
AKT EREKCYJNY MUZEUM II WOJNY ŚWIATOWEJ

W 70-tą ROCZNICĘ WYBRUCHU II WOJNY ŚWIATOWEJ, NAJWIĘKSZEJ TRAGEDII W DZIE-
JACH LUDZOKROCI, KTÓRA BYŁA CZASEM BEZPRZECIEGNIOWYCH CIERPIEN IENIMOSTER I CAŁYCH
NARODÓW, A JAKĄŻ WIELKIEGO POWIĘSIENIA W OBRONIE HONORU I POSTĘPOWYCH
LUDZKICH WARTOŚCI. W MIĘDZU, GDZIE POLSKY OBRONCY WYSTERPLATY PIERWSI STANILI
HEROICZNY CIĘŻAR ZWROSCENIEMU WYTRWALNOŚCI I LUDZKIEJ WOLNOŚCI HISTORICZNYCH
NIEZŁAMANYCH WYKAZAŁY WOLĘ POWOLANIA W GDAŃSKU MUZEUM II WOJNY ŚWIATOWEJ. NATY-
NYM POWOLANIEM PRZEKAZAŁ ONO PAMIĘĆ O TYM WYDARZENIU, JĘDZĄ PRZESTRONIĄ PRZED
KAŻDĄ NASTĘPNĄ WOJNĄ, PRZEDWOIĄ I OBRACENIOWIEM, ALE TAKŻE ŚWIADCTWEM KOHATER-
STWA I PRZYEMOŚCI, KTÓRE MOŻNA OKAZYWAĆ NAWET W NATYRNIENIOWYCH WARTOŚCIACH.
A MY MIAMY OBRONIAĆ, ZAWIĘZI I PRZYPOWIEDZ.

JEST NASZA INTENCJA, BY MUZEUM II WOJNY ŚWIATOWEJ ZAINICJOWANE PRZEZ POLSKĄ
KRĄJ ŚCIEŻKĄ DOŚWADZONY CIERPIENIEM ZADAWANI PRZEZ DWA TOTALITARNE REŻYMA:
BYŁO WSPÓLNIE DZIAŁANIEM WIELU NARODÓW, BY POMAGANI IM WYDARZENIE ROZUMIĆ ICH
PRZECIEGNOŚĆ I TERAZNIEJŚCIEGNOŚĆ. BY PRZECIENIOWANO DŁO DO ZŁUŻENIA PAMIĘCI HISTORICZNYCH
SPOŁECZYSTW, KTÓRE W KONFERENCJI II WOJNY ŚWIATOWEJ ZNAKARZY DŁO NA DŁUGO
ODDZIELONE OD SIĘBIE PO DWÓCH STRONACH ŻELAZNEJ KURTYNY. DOPERO OMALENIE TEJ
OSTATNIEJ W 1989 R. BYŁO DLA WOLU EUROPEJCZAKÓW PRAWOZŁYNYM KONCEM WOJNY, KTÓRA
ROZCZĘŁA DŁO W TYM MIĘDZU 70 LAT TĘPI.

W OBRONNOŚCI KOHATERÓW I UCZESTNIKÓW II WOJNY ŚWIATOWEJ, ZNAJENIOWYCH GOŚCI
UROZCZYTOŚCI ROCZNICOWYCH, PRZEDSTAWIOWIŁ MŁODEGO FUNDATORA.

AKT EREKCYJNY MUZEUM II WOJNY ŚWIATOWEJ PODPISUJE:

DONALD TUSK
PREZES RĄDY MINISTRÓW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WYSTERPLATE, 1 WRZESNIA 2009

Muzeum II Wojny Światowej

Podpisanie aktu erekcyjnego Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku przez prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska, Westerplatte, 1 września 2009

Utworzenie Muzeum

Idea utworzenia instytucji, która ukazywałaby II wojnę światową, łącząc perspektywę polską z doświadczeniami innych narodów europejskich, została sformułowana przez premiera Donalda Tuska. 1 września 2008 roku premier mianował prof. Pawła Machcewicza swym pełnomocnikiem ds. Muzeum II Wojny Światowej.

Muzeum II Wojny Światowej zostało powołane 26 listopada 2008 roku rozporządzeniem ministra kultury i dziedzictwa narodowego Bogdana Zdrojewskiego, a na siedzibę instytucji wybrano Gdańsk. Uroczystego podpisania aktu erekcyjnego Muzeum dokonał 1 września 2009 roku, na Westerplatte, prezes Rady Ministrów Donald Tusk podczas uroczystości 70. rocznicy wybuchu II wojny światowej.

Muzeum II Wojny Światowej jest narodową instytucją kultury bezpośrednio podlegającą ministrowi kultury i dziedzictwa narodowego.

Dyrekcja

Dyrektorem Muzeum jest prof. dr hab. Paweł Machcewicz; funkcje jego zastępców pełnią dr Janusz Marszałec oraz dr hab. Piotr M. Majewski.

Pracownicy

W związku ze zwiększającą się liczbą zadań oraz intensywnymi pracami nad wystawą Muzeum sukcesywnie rozbudowuje kadry. W 2010 r. Muzeum zwiększyło liczbę pracowników do 29 osób. Szczególne znaczenie przywiązywane jest do rozbudowy Działów Naukowego i Wystawienniczego, których pracownicy są bezpośrednio zaangażowani w prace nad wystawą główną.

W 2010 r. Muzeum zatrudniało 9 praktykantów, 2 stażystów oraz 2 wolontariuszy (w Działach: Informacji i Promocji, Wystawienniczym, Edukacyjnym i Administracyjnym). Oprócz możliwości zapoznania się z pracą instytucji twórczo uczestniczyli w projektach realizowanych przez Muzeum, pomagając m.in. w organizacji konkursu architektonicznego oraz „Europejskiej Nocy Muzeów”.

Informacja finansowa

Fundusze Muzeum II Wojny Światowej stanowią środki przyznane przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

W roku 2010 budżet Muzeum II Wojny Światowej wyniósł 5.861.000 PLN, a wydatki Muzeum kształtowały się następująco:

- wydatki bieżące (działalność merytoryczna – naukowa i edukacyjna, zakupy eksponatów muzealnych, koszty umów cywilno-prawnych, koszty licencyjne, wyposażenie pomieszczeń, koszty utrzymania biura, wynagrodzenia osobowe) – 3.831.000 PLN
- inwestycje (prace projektowe związane z wystawą główną; działania związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem konkursu architektonicznego na koncepcję budynku Muzeum; wykonanie ścieżki edukacyjnej na Westerplatte) – 2.030.000 PLN

4 stycznia 2011 r. Rada Ministrów podjęła uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „Budowa Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku” przyznając Muzeum 358.432.000 PLN. Program będzie realizowany w latach 2011-2014 i zapewni systematyczne finansowanie inwestycji związanych z budową Muzeum i tworzeniem wystawy stałej.

Prezentacja eksponatów Muzeum II Wojny Światowej członkom Rady Muzeum

Przewodniczący Kolegium Programowego prof. Norman Davies, fot. S. Czalej

Rada Muzeum i Kolegium Programowe

Pracę Muzeum wspierają dwa niezależne od siebie ciała doradcze: Rada Muzeum oraz Kolegium Programowe. Tworzą je wybitni historycy z Polski, Wielkiej Brytanii, Francji, Niemiec, Ukrainy, Rosji i Izraela, a także muzealnicy, dziennikarze i kombatanci.

W listopadzie 2010 r. powołano dwóch nowych członków Rady Muzeum: pptk. Tadeusza Filipkowskiego oraz prof. Jacka Lohmana. Zmiany w składzie Rady Muzeum spowodowane były tragedią, do jakiej doszło 10 kwietnia 2010 r. pod Smoleńskiem, w której obok najwyższych cywilnych i wojskowych władz Rzeczypospolitej śmierć ponieśli członkowie Rady Muzeum II Wojny Światowej: śp. Czesław Justyn Cywiński – prezes Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej oraz śp. Andrzej Przewoźnik – Sekretarz Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa.

8 grudnia 2010 r. podczas kolejnego posiedzenia Rady Muzeum na jej przewodniczącego wybrano prof. Bogdana Chrzanowskiego. Zastąpił on na tym miejscu śp. Andrzeja Przewoźnika.

W skład Rady Muzeum obecnie wchodzi:

dr Piotr M.A. Cywiński – dyrektor Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau,
prof. Bogdan Chrzanowski – profesor Uniwersytetu Gdańskiego, pracownik Muzeum Stutthof,
ppłk Tadeusz Filipkowski – członek Rady Naczelnej Światowego Związku Żołnierzy AK, prezes zarządu Fundacji Filmowej Armii Krajowej,
dr Jarosław Krawczyk – historyk sztuki, redaktor naczelny Magazynu Historycznego „Mówią Wieki”,
prof. Jack Lohman – historyk sztuki, muzealnik, dyrektor Museum of London,
prof. Krzysztof Mikulski – prezes Polskiego Towarzystwa Historycznego, profesor Uniwersytetu Mikołaja Kopernika,
prof. Zdzisław Najder – historyk literatury,
mecenas Jacek Taylor – prawnik, przedstawiciel ministra skarbu państwa w Radzie Fundacji „Polsko-Niemieckie Pojednanie”,
Dorota Zawacka-Wakarecy – prezes Fundacji „Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek”.

„Potrzebujemy nie tylko opracowań naukowych dotyczących II wojny światowej, ale także wystaw, multimediiów, środków, które pozwoliłyby na przekazanie tego, co wiemy o tym kataklizmie. I z tego właśnie powodu budowa Muzeum II Wojny Światowej jest w najwyższym stopniu pożądana.”

Prof. Norman Davies

W skład Kolegium Programowego wchodzi:

prof. Władysław Bartoszewski – pełnomocnik prezesa Rady Ministrów ds. Dialogu Międzynarodowego,
prof. Jerzy W. Borejsza – Instytut Historii PAN,
prof. Włodzimierz Borodziej – Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego,
prof. Andrzej Chwalba – Instytut Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego,
prof. Norman Davies – Brytyjska Akademia Nauk,
prof. Israel Gutman – Ośrodek Badawczo-Naukowy Yad Vashem w Jerozolimie,
prof. Ulrich Herbert – Uniwersytet we Fryburgu Bryzgowijskim; Instytut Studiów Wyższych – Szkoła Historii we Fryburgu Bryzgowijskim,
prof. Jerzy Holzer – Instytut Studiów Politycznych PAN,
prof. Pavel Polian – Instytut Geografii Rosyjskiej Akademii Nauk; Biblioteka Naukowa Rosyjskiego Państwowego Uniwersytetu Humanistycznego w Moskwie,
prof. Krzysztof Pomian – Muzeum Europy w Brukseli,
prof. Henry Rousso – Instytut Historii Współczesnej w Paryżu; Narodowe Centrum Badań Naukowych w Paryżu, Uniwersytet Paris-Ouest-Nanterre La Défense,
prof. Timothy D. Synder – Uniwersytet Yale,
prof. Jurij Szapował – Instytut Badań Politycznych i Narodowościowych Narodowej Akademii Nauk Ukrainy,
prof. Tomasz Szarota – Instytut Historii PAN.

Od czerwca 2009 r. funkcję przewodniczącego Kolegium pełni prof. Norman Davies.

„Ogromny budynek taktownie wpisuje się w otoczenie dając szansę na zostanie ikoną otoczoną ważnymi dla Gdańska elementami historycznymi. (...) Wyrasta symbolicznie z ziemi, prowadzony poprzez światło, odważny, prosty i nagi, symbolicznie umieszczony w geometrii stoczni, łączy ziemię – jej mrok, chłód, odcisk Przeszłości, z niebem – nadzieją, świeżością i Przyszłością”.

fragment opinii Sądu Konkursowego

Konkurs
architektoniczny

Członkowie Sądu Konkursowego podczas obrad

Konkurs architektoniczny

Międzynarodowy konkurs na opracowanie koncepcji architektonicznej Muzeum II Wojny Światowej został ogłoszony w styczniu 2010 r. Dzięki szerokiej kampanii promocyjnej, przeprowadzonej wśród architektów w kraju i zagranicą, chęć przystąpienia do konkursu zgłosiło aż 328 firm z 42 państw. Poza uczestnikami z Europy czy Stanów Zjednoczonych swoje zgłoszenia nadesłali także architekci z tak odległych zakątków jak Japonia, Korea czy Australia. Ostatecznie do Muzeum wpłynęło 129 prac z 31 państw, które były następnie oceniane przez międzynarodowe jury. W jego skład poza Danielem Libeskindem, autorem m.in. projektu budynku Muzeum Żydowskiego w Berlinie, weszli architekci: George Fergusson, Hans Stimmann, Wiesław Gruszkowski, Grzegorz Buczek, Wiesław Czabański, Wiesław Bielawski; historyk sztuki i architekt, dyrektor Museum of London – Jack Lohman; artysta grafik – Andrzej Pągowski; scenograf i kostiumolog – Krystyna Zachwatowicz-Wajda oraz historyk – Wojciech P. Duda.

Wyniki konkursu zostały ogłoszone 1 września 2010 r. w auli Politechniki Gdańskiej, w obecności m.in. prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska, ministra kultury i dziedzictwa narodowego Bogdana Zdrojewskiego oraz prezydenta Gdańska Pawła Adamowicza.

„Genialny projekt łączy racjonalną wizję budynku użytkowego z bogactwem historii. Wybrzmiewa w pełni, opowiadając trudną dla wielu pokoleń historię, o której nie wolno zapomnieć.”

fragment opinii Sądu Konkursowego

Zwycięski projekt studia Kwadrat, widok od strony Raduni

Od lewej: minister kultury i dziedzictwa narodowego Bogdan Zdrojewski, premier Donald Tusk, Norman i Maria Daviesowie, dyrektor Muzeum II Wojny Światowej Paweł Machcewicz podczas ogłoszenia wyników konkursu architektonicznego, 1 września 2010, fot. S. Czalej

Decyzją jury pierwszą nagrodę w wysokości 80 tys. euro zdobył projekt gdyńskiego studia architektonicznego „Kwadrat”. Członkowie jury w uzasadnieniu werdyktu zwrócili uwagę na zalety i wyjątkowość projektu podkreślając, że zaproponowane przez architektów rozwiązanie przy zastosowaniu minimalnych środków architektonicznych „taktownie łączy historyczny charakter z nowoczesną ideą budynku”. „Ten wyjątkowy projekt Muzeum II Wojny Światowej, stanie się wielką atrakcją, która zawierać będzie ważną dla ludzkości historię i stanie się ponadczasowym symbolem wpisanym w serca Gdańszczan, Polaków i Europejczyków” – stwierdzili w podsumowaniu.

II miejsce, Piotr Płaskowicki & Partnerzy Architekci, Warszawa

III miejsce, BETAPLAN S.A., Ateny

Drugą nagrodę w wysokości 50 tys. euro otrzymał projekt przygotowany przez pracownię z Warszawy, Piotr Płaskowicki & Partnerzy Architekci. Jury w uzasadnieniu wskazało na strategię, na której opiera się praca, oceniając ją jako bardzo czytelną i dobrze uporządkowaną – „posługującą się opowieścią o zniszczeniach wojennych i odrodzeniu”.

Wystawa prac konkursowych, Politechnika Gdańska, 1 września 2010, fot. Kosycarz Foto Press

Trzecią nagrodę oraz 30 tys. euro przyznano greckiej firmie architektonicznej BETAPLAN S.A. z Aten. Sąd konkursowy uznał, że „proponowane budynki dobrze łączą doświadczenie wojny z odniesieniami do teraźniejszości i przyszłości poprzez zestawienie szeregu bloków wystawowych z budynkiem wielofunkcyjnym, stanowiącym tło”.

Przyznano także cztery wyróżnienia pieniężne w wysokości 10 tys. euro, które otrzymali:

- pracownia Ad Artis Emerla Jagiełłowicz Wojda Spółka Jawna z Krakowa,
- „DIZARH” Ltd. z Bułgarii,
- „Domino” Grupa Architektoniczna Wojciech Dunaj ze Szczecina,
- Selim Velioglu z Turcji.

Jury zdecydowało również o przyznaniu ośmiu wyróżnień honorowych następującym uczestnikom konkursu:

- Max Rieder Ziviltechniker GMBH & Architekt Wagner ZT GMBH z Austrii,
- Perumal Pedavoli PTY LTD z Australii,
- Kimmel Eshkolot Architects Ltd. z Izraela,
- Hago-Architekci z Gdyni,
- PPW Fort, sp. zo.o. z Gdańska,
- Partnerstwo Art. Rays z Bułgarii,
- Spółka Projektēšanas birojs ARHIS z Łotwy,
- JKMM Architects z Finlandii.

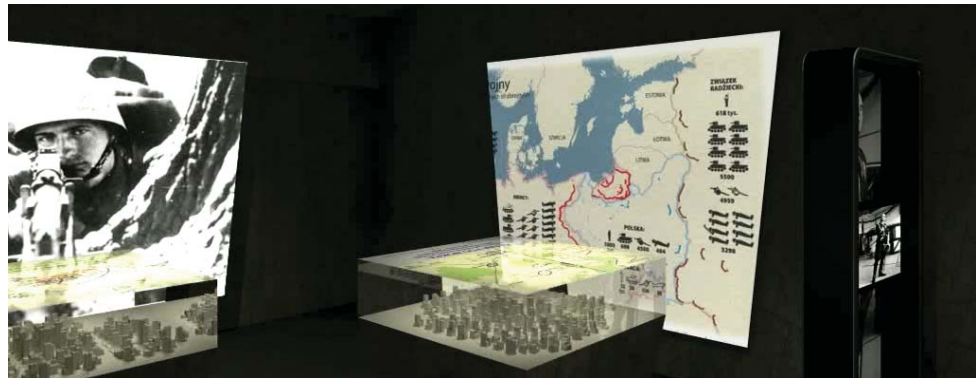

Członkowie Sądu Konkursowego podczas ogłoszenia wyników konkursu, 1 września 2010, fot. S. Czalej

Obecny na uroczystości ogłoszenia wyników konkursu profesor Norman Davies, gratulując zwycięzcom, podkreślił jednocześnie ogromną potrzebę stworzenia instytucji, jaką jest Muzeum II Wojny Światowej właśnie w Polsce, która jako pierwsza padła ofiarą tego największego kataklizmu XX wieku i zaznaczył, że muzea są współcześnie jednym z głównych nośników, służących podtrzymywaniu świadomości historycznej.

20 października 2010 r. odbyła się dyskusja pokonkursowa z udziałem członków jury oraz zwycięskich firm. Podczas dyskusji nagrodzone zespoły mogły osobiście zaprezentować swoje prace oraz podzielić się z zebranymi wrażeniami z pracy nad projektem budynku Muzeum. Dyskusja była zarazem okazją dla jurorów do podsumowania konkursu i jego wyników. Omawiając pracę jury Daniel Libeskind stwierdził: „Sąd Konkursowy wybrał odważne, wrażliwe i niespodziewane rozwiązanie budynku Muzeum II Wojny Światowej (...). Nawiązując do ikonicznej panoramy Gdańska z dźwigami stocznioowymi i wieżami kościołów, budynek łączy tradycyjne przestrzenie miasta, ich skalę, materiały i kolory z muzeum na miarę XXI wieku”.

Budynek Muzeum II Wojny Światowej powstanie w Gdańsku przy ul. Wałowej, nad Kanalem Raduni i będzie miał około 15 tys. m² powierzchni z czego około 6 tys. m² powierzchni wystawienniczej. Otwarcie Muzeum planowane jest na rok 2014.

Wizualizacja wystawy głównej przygotowana przez pracownię Tempora S.A. z Belgii

Prace nad wystawą główną

Pracownicy Działów Naukowego i Wystawienniczego prowadzą intensywne prace nad scenariuszem wystawy głównej. Prace te realizowane są wspólnie z firmą designerską Tempora, zwycięzcą konkursu na projekt ekspozycji głównej Muzeum II Wojny Światowej, rozstrzygniętego w październiku 2009 r. Współpraca z firmą Tempora odbywa się na zasadzie cyklicznych spotkań roboczych i bieżącej wymiany informacji. W 2010 r. zaowocowała ona przekazaniem designerom, przez zespół Muzeum, częściowych scenariuszy wystawy głównej, dotyczących m.in. kampanii polskiej 1939 r. oraz końca wojny i Europy po wojnie. W ubiegłym roku zakończono również prace nad częściami scenariusza, dotyczącymi Pomorza w 1939 r. oraz deportacji ludności cywilnej.

Gros czasu i zabiegów pochłaniały pracownikom Muzeum kwerendy historyczne i muzealne. Zbierając materiały do poszczególnych części wystawy przeprowadzili badania w zbiorach licznych instytucji krajowych i zagranicznych. Pracownicy Muzeum odwiedzili m.in. archiwa: Instytutu Pamięci Narodowej, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Ośrodka KARTA, Muzeum AK w Krakowie, a także Bundesarchiv w Koblencji, Muzeum Norweskiego Ruchu Oporu w Oslo, Wojskowy Instytut Historyczny w Pradze, Muzeum Żydowskie w Berlinie, Muzeum w Sachsenhausen, Holenderski Instytut Badań nad II wojną światową oraz Muzeum Ruchu Oporu w Amsterdamie.

Na rok 2011 zaplanowano przeprowadzenie dalszych kwerend m.in. w Muzeum Holocaustu i National Archives w Waszyngtonie, w archiwach francuskich w Paryżu i Lyonie, w archiwum Instytutu Yad Vashem w Jerozolimie, a także w archiwach niemieckich w Berlinie, Koblencji i Freiburgu oraz w archiwach w Moskwie.

Transportery opancerzone Half - Track M3A1 prawdopodobnie z dywizyjnej kompanii saperów 1 Dywizji Pancernej gen. Stanisława Maczka, dar żołnierza 1. Dywizji Władysława Dwojaka

Zbiory

Wizualizacja wystawy głównej przygotowana przez pracownię Tempora S.A. z Belgii

Jednym z najważniejszych zadań realizowanych przez Muzeum II Wojny Światowej jest systematyczne pozyskiwanie eksponatów, które posłużą stworzeniu wystawy stałej. Eksponaty pozyskiwane są w drodze zakupu, darowizny lub wypożyczenia. Pod koniec 2010 r. łączna liczba obiektów zgromadzonych przez Muzeum wyniosła około 3200. W ciągu ostatniego roku zbiory muzealne wzbogaciły się o ponad 1700 obiektów, z których około 300 stanowią dary. Łączna wartość obiektów zakupionych w 2010 r. wyniosła 211.522,12 PLN.

Zbiory Muzeum obejmują obecnie m.in.:

1. Militaria i obiekty związane z wojskiem, w tym:

- broń białą,
- relikty pola walki z historycznych miejsc bitew kampanii polskiej 1939 r.,
- elementy umundurowania żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, Armii Czerwonej, Cesarskiej Armii Japońskiej,
- elementy oporządzenia żołnierskiego,
- wyposażenie służb sanitarnych i medycznych Wojska Polskiego.

2. Przedmioty wytworzone bądź używane w obozach jenieckich:

- listy do rodzin w Polsce, fotografie,
- drobne przedmioty wytworzone przez jeńców (pudełka, papierosnice, oprawki do fotografii itp.).

3. Przedmioty użytku codziennego z okresy II wojny światowej:

- kolekcja tzw. żołnierskiej sztuki okopowej (m.in. papierosnic, zapalniczek, nożyków),
- przedmioty używane przez ludność cywilną (walizki, zabawki, ubrania, lekarstwa),
- kartki na żywność, bilety.

4. Fotografie ukazujące:

- działania wojenne na Westerplatte,
- przebieg kampanii 1939 r. w Polsce i innych kampanii,
- zbrodnie niemieckie w Polsce.

5. Dokumenty:

- dokumentacja wojskowa polska sprzed 1939 r.,
- listy, dokumenty tożsamości, grypsy z więzienia,
- zaświadczenia wydawane przez administrację okupacyjną, świadectwa szkolne,
- obwieszczenia okupacyjne.

6. Tabliczki „Adrema” – metalowe tabliczki identyfikujące m.in. pracowników przymusowych z terenu Gdańska z lat 1939-1945.

7. Wagon towarowy produkcji niemieckiej z początku XX wieku, używany do transportu więźniów, jeńców i deportowanych w czasie II wojny światowej.

Każdy eksponat analizowany jest pod względem merytorycznym i podlega ocenie wartości muzealnej.

Muzeum prowadzi ewidencję zbiorów z wykorzystaniem komputerowej bazy danych ZEUS, która została opracowana na zamówienie Muzeum II Wojny Światowej i przystosowana specjalnie do potrzeb tej placówki. Muzeum II Wojny Światowej jest jedyną, jak do tej pory, placówką muzealną w kraju, która używa tego rodzaju bazy do ewidencjonowania eksponatów.

Muzeum zleca również konserwację pozyskanych zbiorów, które przekazywane są m.in. specjalistom od konserwacji metalu czy drewna. Szczególną troskę przywiązuje się do przechowywania eksponatów muzealnych, które magazynowane są w specjalnie do tego przygotowanych i wyposażonych pomieszczeniach.

„Zwycięska praca jest wyrafinowana, przemyślana, odważna i kreatywna. To potężna i odważna wizja. Sądzę, że znaleźliśmy projekt, który stanowi odpowiedź na pytanie jak powinno wyglądać nowoczesne muzeum. Projekt, który jest w stanie opowiedzieć o konsekwencjach II wojny światowej, katastrofie, która dotknęła cały świat.”

Daniel Libeskind

Prezentacja zwycięskiej pracy w konkursie architektonicznym przez Daniela Libeskina, Politechnika Gdańska, 1 września 2010, fot. Kosycarz Foto Press

Wystawy czasowe

Wystawa prac zgłoszonych na konkurs architektoniczny na projekt Muzeum II Wojny Światowej, Politechnika Gdańska, wrzesień 2010, fot. S. Czajka

Wystawa plenerowa prac nagrodzonych w konkursie architektonicznym, Długi Targ, Gdańsk, październik 2010

W minionym roku oprócz dwóch wystaw, prezentujących projekty biorące udział w konkursie architektonicznym, zorganizowanych na Politechnice Gdańskiej oraz na Długim Targu w Gdańsku, Muzeum zaprosiło zwiedzających do obejrzenia:

- wystawy pokonkursowej **prac biorących udział w międzynarodowym konkursie na projekt ekspozycji głównej Muzeum**, prezentowanej w Oddziale Muzeum Narodowego Zielona Brama w Gdańsku od 7 do 31 stycznia,
- wystawy przygotowanej przez Fundację Generał Elżbiety Zawackiej Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek pt. **„Zbrodnia katyńska w świetle badań archeologicznych”** i prezentowanej na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego od 8 do 22 czerwca,
- wystawy przygotowanej przez Muzeum Obłężenia i Obrony Leningradu pt. **„Dziennik Blokadę”** upamiętniającej tragiczny okres oblężenia miasta od 8 września 1941 roku do 17 stycznia 1944 roku, prezentowanej na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego od 18 do 24 listopada.

Europejska Noc Muzeów, wystawa „Westerplatte: Kuroit – Bastion – Symbol”, 15 maja 2010, fot. S. Czalej

Działalność naukowa
i edukacyjna

Książki wydane przez Muzeum II Wojny Światowej i Wydawnictwo Scholar w 2010 roku

Publikacje

W 2010 r. pod auspicjami Muzeum II Wojny Światowej wydano lub przygotowano do druku następujące publikacje:

- Tomasz Chinciński, *Forpocztą Hitlera. Niemiecka dywersja w Polsce w 1939 roku*, Gdańsk-Warszawa 2010 – publikacja została zakwalifikowana przez Jury do III etapu konkursu „Książka Historyczna Roku” organizowanego przez Instytut Pamięci Narodowej, Telewizję Polską oraz Polskie Radio,
- *Od wojny do wolności. Wybuch i konsekwencje II wojny światowej 1939-1989. Materiały z konferencji naukowej odbytej 5-6 października 2009 r. w Gdańsku*, red. Marek Andrzejewski, Grzegorz Berendt, Tomasz Chinciński, Andrzej Trzeciak, Gdańsk-Warszawa 2010,
- *Między codziennością a wielką historią. Druga wojna światowa w pamięci zbiorowej społeczeństwa polskiego*, Piotr T. Kwiatkowski i in., Gdańsk-Warszawa 2010,
- Barbara Szczepuła, *Rajski ogród*, Gdańsk-Warszawa 2010,
- Jerzy W. Borejsza, *Stulecie zagłady*, Gdańsk-Warszawa 2011,
- *Przemoc i dzień powszedni w okupowanej Polsce. Materiały z konferencji odbytej 20-22 listopada 2009 r. w Warszawie*, red. Tomasz Chinciński, Jochen Böhrer, rok wydania 2011,
- *Minister Józef Beck i marszałek Edward Śmigły-Rydz w dokumentach rumuńskich służb bezpieczeństwa 1939-1945*, wstęp Marek Kornat, red. Marek Kornat, Mikołaj Morzycki-Markowski, rok wydania 2011.

Spotkania z historią. Promocja książki Tomasza Blatta „Ucieczka z Sobiboru”

Barbara Szczepuła podczas promocji książki „Rajski ogród”

Wykłady otwarte, promocje książek

„Spotkania z historią”

Muzeum prowadzi cykl wykładów otwartych, do których prowadzenia zaprasza historyków i specjalistów z innych dziedzin zajmujących się wybranymi aspektami II wojny światowej, jak również świadków historii. Spotkania odbywają się raz w miesiącu (z przerwą wakacyjną). W 2010 r. odbyły się następujące wykłady:

- „Polacy w Wehrmachcie”, prof. Ryszard Kaczmarek (styczeń)
- promocja książki dr. Tomasza Chincińskiego *Forpoczta Hitlera* (marzec)
- promocja książki Marzeny Kruk i Edyty Wnuk *Nie było czasu na strach...* zorganizowana przy współpracy Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku, Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej (Oddział w Gdańsku), szczecińskiego i gdańskiego oddziału Instytutu Pamięci Narodowej oraz Klubu Historycznego im. gen. Stefana Roweckiego „Grota” (kwiecień)
- „Zbrodnia katyńska w świetle badań archeologicznych. Prace archeologiczno-ekshumacyjne w Charkowie (Piatichatki) i Kijowie (Bykownia)”, prof. dr hab. Andrzej Kola (czerwiec)
- promocja książki Barbary Szczepuły pt. *Rajski Ogród* (październik)
- spotkanie autorskie z Tomaszem Toivi Blattem oraz promocja jego książki pt. *Ucieczka z Sobiboru* (listopad).

Projekty edukacyjne

Konkurs „Ocal okruchy historii – młodzież buduje muzea”

Konkurs „Ocal okruchy historii – młodzież buduje muzea” został ogłoszony 2 listopada 2009 r. w ramach Roku Historii Najnowszej i był organizowany przez Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku i Europejskie Centrum Solidarności, przy wsparciu Ministerstwa Edukacji Narodowej i kuratorów oświaty, pod patronatem marszałka Sejmu RP i ministra edukacji narodowej. Ogłoszenie konkursu było jednym z elementów spotkania, podczas którego zawieszono Koalicję na rzecz Historii Najnowszej.

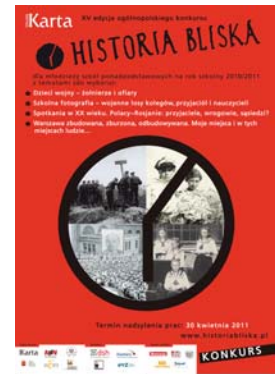
Konkurs był skierowany do uczniów i szkół na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz do szkół kształcących w języku polskim za granicą, a jego przedmiotem był opis pamiętki historycznej z okresu II wojny światowej lub z okresu funkcjonowania „Solidarności” i opozycji demokratycznej w latach 1970-1989. Osią każdej pracy konkursowej był „okruch historii”, opisany w specjalnej muzealnej metryce. „Okruchem historii” mogło być zdjęcie, dokument, list, materialna pamiątka bądź relacja związana z wojennymi losami obywateli RP.

Celem konkursu było zachęcenie młodzieży do aktywnego współtworzenia kolekcji muzealnych Muzeum II Wojny Światowej oraz Europejskiego Centrum Solidarności. Niemniej istotne było zainteresowanie dzieci i młodzieży historią najnowszą Polski.

Do konkursu zgłosiło się 709 placówek z kraju i zagranicy. Komisje wojewódzkie zakwalifikowały do etapu centralnego 240 prac w kategorii dotyczącej II wojny światowej. 31 sierpnia 2010 r. w Dworze Artusa w Gdańsku odbyło się uroczyste ogłoszenie wyników konkursu, w którym wzięli udział m.in. minister edukacji narodowej Katarzyna Hall, marszałek Senatu RP Bogdan Borusewicz, pierwszy premier III RP Tadeusz Mazowiecki, dyrektor Muzeum II Wojny Światowej prof. Paweł Machcewicz, dyrektor Europejskiego Centrum Solidarności o. Maciej Zięba oraz przedstawiciele Koalicji Roku Historii Najnowszej w edukacji i władze samorządowe.

Dyrektor Muzeum II Wojny Światowej prof. Paweł Machcewicz oraz minister edukacji narodowej Katarzyna Hall podczas wręczenia nagród laureatom konkursu „Ocal okruchy historii – młodzież buduje muzea”, fot. S. Czajek

XV edycja konkursu „Historia Bliska”

Konkurs „Historia Bliska” jest organizowany przez Ośrodek KARTA i adresowany do młodzieży szkół ponadpodstawowych w całej Polsce.

Muzeum II Wojny Światowej jest współorganizatorem tegorocznej edycji wraz z pozostałymi instytucjami partnerskimi: Urzędem ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych oraz Biurem Edukacji m.st. Warszawy wraz z Warszawskim Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń. Konkurs wspierają: Dom Spotkań z Historią w Warszawie i międzynarodowa sieć EUSTORY.

Zadaniem uczestników konkursu, którzy mają do wyboru jeden z czterech tematów („Dzieci wojny – żołnierze i ofiary”; „Szkolna fotografia – wojenne losy kolegów, przyjaciół i nauczycieli”; „Spotkania w XX wieku. Polacy – Rosjanie: przyjaciele, wrogowie, sąsiedzi?”; „Warszawa zbudowana, zburzona, odbudowana. Moje miejsca i w tych miejscach ludzie”) jest przygotowanie pracy konkursowej na podstawie wcześniej niepublikowanych materiałów. Uczniom przyznane zostaną nagrody pieniężne i wyróżnienia, a nadesłane prace dopełnią kolekcję „Historii Bliskiej” w Ośrodku KARTA.

Konkurs został ogłoszony 3 listopada 2010 roku, a jego rozstrzygnięcie i ogłoszenie wyników przewidywane jest we wrześniu 2011 roku.

Aktywne zwiedzanie Pola Bitwy Westerplatte, maj 2010

Aktywne zwiedzanie Pola Bitwy Westerplatte

Projekt jest skierowany do uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych i zakłada przekazanie uczniom informacji na temat topografii półwyspu, rozmieszczenia istniejących i nieistniejących obiektów, tworzących w 1939 r. system obrony Wojskowej Składnicy Tranzytowej oraz przebiegu działań obronnych we wrześniu 1939 r. Ważnym punktem zwiedzania jest zaprezentowanie wystawy plenerowej, przygotowanej w 2009 r. przez Muzeum II Wojny Światowej *Westerplatte: Kurort – Bastion – Symbol*.

W zajęciach na Westerplatte w okresie od kwietnia do października 2010 r. wzięło udział około 340 uczniów, w tym grupa młodzieży polskiej z Sankt Petersburga i Kaliningradu.

Europejska Noc Muzeów na Westerplatte

15 maja 2010 r. Muzeum II Wojny Światowej po raz pierwszy wzięło udział w tzw. „Europejskiej Nocy Muzeów”. W ramach tej imprezy Muzeum zaprosiło zwiedzających na Westerplatte. Przy poszczególnych częściach wystawy *Westerplatte: Kurort – Bastion – Symbol* oraz na terenie pozostałości polskich koszar pracownicy Muzeum II Wojny Światowej przybliżyli zwiedzającym historię Westerplatte i odpowiadali na pytania gości. Dla zwiedzających przewidziano szereg atrakcji. Zaproszono m.in. członków Stowarzyszenia „Grupa Rekonstrukcji Historycznej Lądowej Obrony Wybrzeża”, którzy ubrani w repliki mundurów z 1939 r. odgrywali historyczne sceny z życia załogi Westerplatte.

Europejska Noc Muzeów na Westerplatte, 15 maja 2010, fot. S. Czalej

Nocny Patrol na Westerplatte – w ramach VIII Bałtyckiego Festiwalu Nauki

28 maja 2010 r. Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku zorganizowało dla młodzieży ze szkół ponadpodstawowych wieczorny bieg patrolowy na terenie Pola Bitwy Westerplatte. Imprezę połączono ze zwiedzaniem relikwii architektury obronnej dawnej Wojskowej Składnicy Tranzytowej (m. in. ruiny koszar i wartownia nr 1). Razem z pracownikami Muzeum uczestnicy biegu mogli również zwiedzić wystawę plenerową *Westerplatte: Kurort – Bastion – Symbol*. W programie przewidziano również udział przedstawicieli „Grupy Rekonstrukcji Historycznej Lądowej Obrony Wybrzeża”, którzy sprawdzali umiejętności uczestników związane z posługiwaniem się mapą, udzielaniem pierwszej pomocy medycznej oraz musztrą.

Dyskusyjny Klub Filmowy

W okresie od września 2009 do czerwca 2010 r. Muzeum zorganizowało cykl pokazów filmowych dla uczniów szkół ponadpodstawowych pt. „Taśmy o wojnie”. Program przeglądu miał za zadanie umożliwić zapoznanie się z przebiegiem polskiej wojny obronnej we wrześniu 1939 r. Filmy zostały więc dobrane tak, aby poszerzyć wiedzę nt. wydarzeń i postaci, które stały się narodowymi symbolami. W minionym roku prezentowane były m.in.: „Sąsiedzi” Aleksandra Ścibora-Rylskiego, „Ptaki, ptakom...” Pawła Komorowskiego, „Lotna” Andrzeja Wajdy czy „Jutro idziemy do kina” Janusza Kwiecińskiego. W sześciu zorganizowanych przez Muzeum projekcjach wzięło udział ok. 600 uczniów ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych woj. pomorskiego.

Z końcem listopada 2010 r. ruszyła druga edycja przeglądu „Taśmy o wojnie – kino światowe”. Wybrane tytuły mają umożliwić młodym widzom zapoznanie się z różnymi aspektami II wojny światowej, poznanie nie tylko emocjonującej walki wywiadów czy rzeczywistości frontowej, ale także pełnego niewyobrażalnego cierpienia życia w obozie koncentracyjnym. Pośród filmów, które są prezentowane w drugiej edycji przeglądu znalazły się: „Europa, Europa” Agnieszki Holland, „Akcja pod Arsenałem” oraz „Jeszcze tylko ten las” Jana Łomnickiego, „Wniebowstąpienie” Łarisy Szepitko, „Kornblumenblau” Leszka Wosiewiczza, „Sto koni do stu brzegów” oraz „Agent nr 1” Zbigniewa Kuźmińskiego, a także „Dziś w nocy umrze miasto” Jana Rybkowskiego.

Tło historyczne fabuły filmowej przedstawiają pracownicy naukowemu Muzeum II Wojny Światowej, natomiast kulisy powstania i dorobek jego twórców omawia filmoznawca. Wstęp na pokazy jest bezpłatny. Projekcje odbywają się raz w miesiącu, a szkoły z Gdańska i okolic każdorazowo otrzymują informacje o pokazie.

„Westerplatte bliżej dzieci”

„Westerplatte bliżej dzieci” to nazwa warsztatów dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, polegających na dostosowaniu treści oraz metod nauczania do możliwości psychofizycznych uczniów. Warsztaty prowadzone są z wykorzystaniem różnego rodzaju materiałów multimedialnych, które ułatwiają komunikowanie się z młodzieżą z różnymi stopniami niepełnosprawności. Oprócz zdjęć, fragmentów filmów i nagrań, które pomagają uczniom zapoznać się z przebiegiem walk na Pomorzu, pomoc dydaktyczną stanowi również fragment wystawy plenerowej *Westerplatte: Kurort – Bastion – Symbol*, prezentowany podczas lekcji w formie multimedialnej.

Spotkania odbywają się w szkole lub w ośrodku specjalizującym się w opiece nad osobami niepełnosprawnymi.

Młodzież szkolna podczas zajęć edukacyjnych na Westerplatte

Ścieżka edukacyjna na Westerplatte

Jesienią 2010 r. zostały zakończone prace nad ścieżką edukacyjną na Westerplatte. Składają się na nią tablice informacyjne, które mają za zadanie pokazać zwiedzającym jak wyglądał półwysep w trakcie walk wrześniowych. Stanowi ona również przewodnik po obiektach byłej Wojskowej Składowicy Tranzytowej. Dzięki tablicom opisującym oraz wskazującym usytuowanie istniejących, jak również nieistniejących obiektów (m.in. budynków wartowni oraz fragmentów zespołu fortyfikacji polowych) znacznie łatwiej można wyobrazić sobie nie tylko kształt półwyspu w 1939 r., ale również przebieg walk. Ścieżka uzupełnia istniejącą na Westerplatte wystawę plenerową, skupiając uwagę turystów na architekturze i topografii terenu. Razem z tablicami, tworzącymi ścieżkę edukacyjną na terenie Westerplatte, zamontowano dwie podświetlane gabloty z mapami półwyspu.

Otwarcie ścieżki i inauguracja związanego z nią projektu edukacyjnego nastąpi wiosną 2011 r.

Patronat Parlamentu Europejskiego nad tworzeniem wystawy głównej

W styczniu 2011 r. Parlament Europejski objął patronatem prace związane z tworzeniem wystawy głównej Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku. W swoim liście do dyrektora Muzeum przewodniczący Parlamentu Europejskiego Jerzy Buzek wyraził przekonanie, że pamięć o historii Europy powinna stać się podstawą trwałego pokoju na tym kontynencie, a inicjatywa, jaką jest powstanie Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku, podkreśli paneuropejski charakter najstraszniejszego konfliktu w historii naszego kontynentu.

Otwarcie wystawy głównej Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku planowane jest na 1 września 2014 roku.

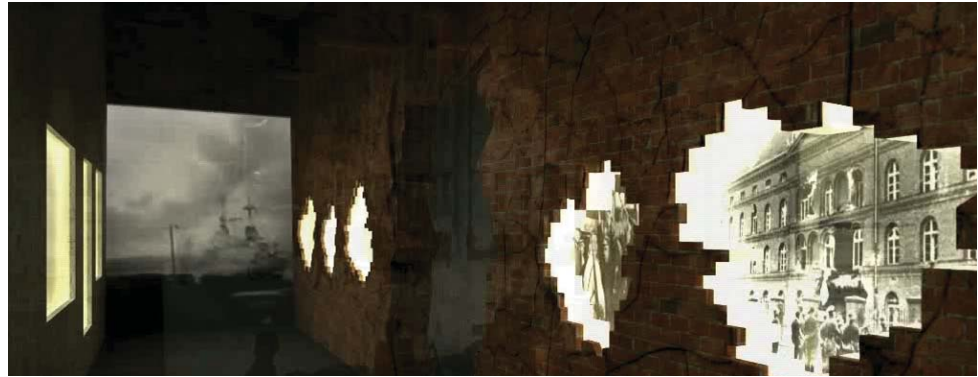

: Inne przedsięwzięcia

Wizualizacja wystawy głównej przygotowana przez pracownię Tempora S.A. z Belgii

Wizualizacja wystawy głównej przygotowana przez pracownię Tempora S.A. z Belgii

Współpraca krajowa i zagraniczna

Muzeum korzysta z doświadczeń i pomocy wielu instytucji muzealnych, archiwalnych oraz naukowych. Z niektórymi partnerami łączy Muzeum umowa o współpracy. Umowy takie podpisano z Ośrodkiem KARTA oraz Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Instytucje te zadeklarowały pomoc w wyposażeniu Muzeum w eksponaty oraz szerokie współdziałanie, zwłaszcza na polu edukacyjnym.

Muzeum utrzymuje ożywione kontakty z zagranicznymi muzeami. W listopadzie 2010 r. podpisano umowę o współpracy z Narodowym Muzeum Historii Wielkiej Wojny Ojczyźnianej 1941-1945 w Kijowie, a w styczniu 2011 r. porozumienie o współpracy z Królewskim Muzeum Sił Zbrojnych i Historii Wojskowości w Brukseli. Muzea zadeklarowały współpracę w zakresie wymiany informacji, materiałów historycznych, eksponatów oraz na polu działalności edukacyjnej i wystawienniczej. Belgijskie Muzeum przekazało już Muzeum II Wojny Światowej haubicę oraz czołg typu Sherman. Czołgi tego typu oraz haubice, a także oryginalna radiostacja przekazana gdańskiej instytucji przez prywatne Muzeum Adegem w Belgii, były na wyposażeniu żołnierzy 1 Dywizji Pancernej gen. Stanisława Maczka. Eksponaty wzbogacą kolekcję części poświęconej udziałowi Polaków w walkach na Zachodzie w latach 1944-1945.

Uczestnicy Nocnego Patrolu na Westerplatte podczas Bałtyckiego Festiwalu Nauki, maj 2010

Rozwija się także współpraca z partnerami rosyjskimi w Sankt Petersburgu. Z inicjatywy tamtejszego Piskariowskiego Memorialnego Kompleksu Cmentarnego została przeprowadzona zbiórka eksponatów dotyczących oblężenia i obrony Leningradu. Dary te, zebrane przez przedstawicieli różnych stowarzyszeń zrzeszających uczestników blokady Leningradu, delegacja rosyjska przekazała Muzeum 18 listopada 2010 r. – w dniu otwarcia w Gdańsku wystawy poświęconej oblężonemu Leningradowi.

Projekty organizowane we współpracy lub pod patronatem Muzeum II Wojny Światowej

VIII Rajd Pieszy szlakiem żołnierzy V Wileńskiej Brygady Armii Krajowej majora Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki” 25 czerwca – 1 lipca (współorganizacja)

Celem rajdu jest propagowanie i pielęgnowanie pamięci o Polskim Państwie Podziemnym i walce „żołnierzy wyklętych” z systemem komunistycznym po II wojnie światowej. Rajd odbył się w Borach Tucholskich i ziemi sztumskiej. W czasie kilkudniowych zmagania młodzież uczestnicząca w rajdzie musiała o własnych siłach przebyć wielokilometrową trasę. Uczestnicy rajdu spotkali się również z żołnierzem AK Józefem Bandzo „Jastrzębiem”.

Uczestnicy VIII Rajdu Pieszego w Borach Tucholskich, czerwiec 2010

„Jan Karski – niedokończona misja” 13 lipca (patronat)

Pokaz filmów poświęconych życiu Jana Karskiego, słynnego emisariusza Polski Podziemnej oraz świadka Holocaustu. Został on zorganizowany, by uczcić 10. rocznicę śmierci Karskiego. Podczas pokazu zostało wyświetlonych osiem filmów (z Polski i z zagranicy), obrazujących życie Jana Karskiego. Uroczystość została poprzedzona panelem dyskusyjnym. Pokaz w warszawskim kinie „Kultura” został zorganizowany przez Stowarzyszenie Żydowskiego Instytutu Historycznego.

Premiera filmu „Dzieci Wehrmachtu” 3 września (współorganizacja)

Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku wraz ze Zrzeszeniem Kaszubsko-Pomorskim współuczestniczyło w zorganizowaniu pomorskiej premiery filmu Mariusza Malinowskiego, która odbyła się w kinie „Neptun” w Gdańsku. Film opowiada o losach Polaków, których ojcowie zostali w latach II wojny światowej przymusowo wpisani na volkslistę i zmobilizowani w szeregi armii niemieckiej (Wehrmachtu). Po emisji filmu odbyła się dyskusja panelowa z udziałem historyków i filmowców.

• •

• •

• •

• •

• •

•

•

•

•

•

• •

• •

• •

• •

www.muzeum1939.pl